

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS REGLAMENTUOJAMŲ PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ
PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO NR. X-1478 1, 3, 9, 58, 59 STRAIPSNIŲ, 6 PRIEDO PAKEITIMO
IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 3-1 STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – RPKPI
projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISĖKŪROS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. XI-
2220 16 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR 16-1 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO (TOLIAU – TPI projektas)
(NR. TAP-20-11; TAIS NR. 19-14339(2))**

2020-01-21 Nr. NV-174

Vilnius

Įvertinę Įstatymų projektų atitiktį įstatymams, teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymu:

1. Europos Sąjungos (toliau – ES) direktyvos, kitaip negu ES reglamentai, tik įpareigoja ES valstybes nares pasiekti joje numatytus tikslus, *suteikdamos laisvę pačioms pasirinkti ES direktyvos įgyvendinimo nacionalinėje teisėje formą ir būdus*. Todėl, šiuo konkrečiu atveju, sistemiškai vertinant nacionalinę teisinę aplinką, t.y. numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimą, vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo (toliau – TPI) 15, 16 ir 16¹ straipsniais, Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsniu ir Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, kartu vertindami RPKPI projektu siūlomą teisinį reguliavimą, kuris savo esme yra analogiškas numatomo teisinio reguliavimo poveikio korupcijos mastui ar konkurencijai vertinimui, kartu akcentuojant, kad siūlomas teisinis reguliavimas yra procedūrinis, o įstatyminio lygmens reguliavime turėtų būti nustatytos tik bendro pobūdžio taisyklės, jas detalizuojant poįstatyminiuose teisės aktuose (žr. Konstitucinio Teismo 2014 m. spalio 9 d. nutarimas), manome, kad 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2018/958 dėl proporcingumo patikros prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas (toliau – Direktyva 2018/958) aptariamas proporcingumo prieš priimant naujas profesijų reglamentavimo nuostatas vertinimas (toliau – proporcingumo vertinimas) turėtų būti reglamentuotas analogiškai, kaip ir poveikio korupcijos mastui ar konkurencijai vertinimams, t. y., TPI tiesiog numatyta pareiga tokiam vertinimui atlikti (atitinkamai papildant 15 straipsnio 2 dalį) ir nurodyta, kad šis vertinimas atliekamas RPKPI nustatytais atvejais bei

Vyriausybės nustatyta tvarka (tai galima būtų aptarti ir siūlomame TPĮ projekto 16 straipsnio 3 dalyje)¹.

Taip pat pažymime, kad patikslinus pagal pateiktą pastabą, turėtų būti įvertinta, koks teisės aktas, kaip nustatantis proporcingumo vertinimą, nuostatų, susijusių su ribojimu galimybės užsiimti reglamentuojama profesija, turės būti atitinkamo subjekto patvirtintas, tuomet reikėtų tikslinti RPKPI projekto 8 str. 2 dalį ir aiškinamojo rašto 11 punktą.

Kartu pažymime, kad RPKPI projekto 3 straipsniu pildomo Profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 3¹ straipsnio 4-6 dalių nuostatos, kurios perkelia atitinkamas Direktyvos 2018/958 nuostatas, turėtų būti reglamentuotos poįstatyminiame teisės akte bei perkeliama ne pažodžiui, o adaptuojant jas prie galiojančio nacionalinio teisinio reguliavimo.

2. Pažymime, kad Europos Komisijos pagrįstos nuomonės dėl pažeidimo Nr. 2018/2297 aprašymas patvirtina, jog pažeidimas buvo įžvelgtas tik tame, kad buvo nustatytas reikalavimas „per 1 mėnesį“ visiems atvejams, t. y., ir tiems, kai nusprendžiama netikrinti profesinės kvalifikacijos arba tikrinti profesinę kvalifikaciją, - leisti teikti paslaugas. Tačiau pateiktame pažeidimo aprašyme nėra kvestionuojama kompetentingų institucijų teisė neleisti teikti paslaugų, jeigu profesinio tinkamumo testo rezultatai nepatenkinami, t. y., neįrodo, jog asmuo yra tinkamos kvalifikacijos. Vertinant tai, akcentuojame, kad nėra aiškus RPKPI projekto 4 straipsniu keičiama Įstatymo 9 str. 11 dalies 2 sakinio esmė bei poreikis.

Be kita ko, pažymime, kad minėtoje RPKPI nuostatoje (žr. trečiasis sakiny) netinkamas ir formulotės „bet kuriuo atveju“ vartojimas, suponuojantis prieštaravimus teisinei logikai, nes tokia formulotė reiškia, kad net ir priėmus neigiamą sprendimą turėtų būti užtikrinta galimybė teikti paslaugas per 1 mėnesį nuo sprendimo priėmimo. Taip pat pažymime, kad vertinant Įstatymo 9 straipsnio teisinį reguliavimą nėra apibrėžta atvejis, kai profesinio tinkamumo testo metu neįrodoma atitiktis reikalaujamai kvalifikacijai. Atsižvelgiant į pateiktus pastebėjimus, nuostatos turėtų būti tikslinamos.

3. Atsižvelgiant į tai, kad RPKPI projektu siūlomas teisinis reguliavimas, tikslinant pagal pirmąją išvadoje teikiamą pastabą, keisis iš esmės,

- turėtų būti tikslinama ir RPKPI projekto 5 straipsniu pildomo Įstatymo 58 str. 4¹ dalis, t.y. konkretizuojant formulotę „proporcingumo vertinimas“, t.y kieno proporcingumo vertinimas (atitinkamai turėtų būti tikslinama ir RPKPI projekto 5 straipsniu pildomo Įstatymo 58 str. 7 dalis, RPKPI projekto 6 straipsniu pildomo Įstatymo 59 str. 2 d. 14 punktas), taip pat nėra aiškus formuluočių „profesijos reglamentavimo būdas“, „tokio reglamentavimo poveikio klausimai“ (nėra apibrėžta, kam poveikis turimas omenyje) turinys.

¹ Atkreipiamė dėmesį, kad vertinant pateiktą pastabą, pagal kurią tikslinant RPKPI projektą, turėtų būti atsisakyta RPKPI projekto 1, 2 straipsnių ir iš dalies 3 straipsnio, todėl redakcinio pobūdžio pastabos dėl minėtų teisės akto

- turėtų būti tikslinama ir RPKPI projekto 5 straipsniu pildomo Įstatymo 58 str. 7 dalyje vartojama formuluotė „nuostatos“ (atitinkamai turėtų būti tikslinamas ir RPKPI projekto 6 straipsniu pildomo Įstatymo 59 str. 2 d. 3)¹ punktas bei minėto straipsnio 4 d. 2)¹ punktas).

4. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra aiški RPKPI projekto 6 straipsniu pildomo Įstatymo 59 str. 4 d. 2)¹ papunkčio esmė: kokios priežastys turimos omenyje, ką šios nuostatos kontekste apima formuluotės „jas“, „kitomis suinteresuotomis šalimis“. Taip pat pažymime, kad formuluojama nuostata yra deklaratyvi („gali“), neformuluojanti konkrečios elgesio taisyklės, kas būtina įstatyminiam reguliavimui, o tai suponuoja nuostatos neapibrėžtumą, todėl būtinas jos tikslinimas, svarstant galimybę žodį „gali“ keisti į „turi teisę“ ir tokią nuostatą dėstyti Įstatymo 59 str. 3 dalyje.

Teisės grupės patarėja

Gerda Štaraitė-Barsulienė

Teisės grupės patarėjas

Ramutis Prišmantas

Gerda Štaraitė-Barsulienė, tel. 8 706 63 791, el. p. gerda.staraite@lr.lt

projekto nuostatų neteikiamos.